

Fra internationalisering til provinsialisering

Uddannelses- og Forskningsministeriet meddelte i fredags, at man vil ændre på den model, som tidligere har været fremlagt for en centralt reguleret adgangsbegrænsning af optaget på de videregående uddannelser.

Indfasningstiden for dimensioneringen er blevet forlænget til 4 år i stedet for 3 år. Den tidligere model medførte, at den tilsvarende reduktion af optaget på bacheloruddannelsen måtte ske i ét hug fra 2015. Modellen er nu ændret sådan, at der er tale om en reel indfasning også for bachelor-optaget. Det er positivt, at ministeriet har forstået de voldsomme virkninger af det oprindelige forslag, og har muliggjort en mere reel indfasning. Men lad det være sagt med det samme: selv om indfasningen er længere, så har man fastholdt omfanget af reduktionen af studiepladser. Der venter os derfor på Faculty of Arts stadig en stor og alvorlig opgave med at gennemføre reduktionen af studiepladser og fakultetets uddannelsesaktiviteter; en opgave, som vi deler med de andre humanistiske uddannelser i Danmark, og som vi naturligvis vil samarbejde med dem om.

Vi har forståelse for, at det kan være nødvendigt at justere på optaget, så det bedre modsvarer beskæftigelsesudsigterne, men finder ikke, at den bagudrettede dimittendledighed giver nogen god vejledning om de fremtidige beskæftigelsesudsigter for 3-5-årige uddannelser – særligt ikke ved afslutningen af en langvarig finanskrisse. Der er grund til at frygte, at indgrebet betyder, at ansøgere, som ville finde varig og samfundsnyttig beskæftigelse, afskæres fra en kvalificerende uddannelse. Det skal heller ikke skjules, at indgrebet er et hårdt slag mod fakultetets økonomi, og dermed mod vor forskning og uddannelse indenfor sprog, kultur, internationale forhold, informationsteknologi, uddannelsesforskning osv.

Udover ændringerne med hensyn til indfasningen er der et lyspunkt i, at ministeren har forstået kritikken af, at den tidligere model helt ville hindre mobilitet - herunder vanskeliggøre optag af internationale studerende og studerende med en professionsbachelor på vore kandidatuddannelser. Der er i den nye model åbnet for en vis fleksibilitet: f. eks. at der kan optages 10 procent ansøgere med international eller professionsbachelorbaggrund på kandidatuddannelserne. Der er dog stadig mange uhen-sigtsmæssigheder i modellen; især at den generelt gør det økonomisk uattraktivt for universiteterne at optage bachelorer i større tal fra andre institutioner. Trods justeringerne vil den fremlagte model derfor svække vores evne til at konkurrere på uddannelseskvalitet nationalt og internationalt. Det vil vanskeliggøre arbejdet med at udvikle internationale uddannelser

Dekanatet, Arts

Johnny Laursen

Konstitueret dekan

Dato: 27. oktober 2014

Side 1/3

på de danske universiteter - ikke mindst udvikling af uddannelser i samarbejde med udenlandske universiteter.

Faculty of Arts har i de seneste år undladt at øge optaget på bacheloruddannelserne, og i stedet søgt at udvikle kandidatuddannelser, som også er attraktive for internationale studerende, professionsbachelorer og ansøgere fra andre danske universiteter. Set fra vores synspunkt er det en af de store ulemper i den fremlagte model, at den vil gøre det sværere at forfølge den kandidatuddannelsesstrategi, som i de sidste år har styrket fakultetets forskning, internationalisering og uddannelsernes arbejdsmarkedsretning. I en ambitiøs internationaliseringsstrategi er 10 procent ikke meget. En af årsagerne til de danske universiteters - og dansk forsknings - succes i de seneste år er netop konsekvente strategier for internationalisering og mobilitet. Det foreliggende dimensioneringsindgreb er desværre nærmere udtryk for en provinsialiseringsstrategi, som opmuntrer universiteterne til at satse på optag fra deres egne bacheloruddannelser.

Hertil kommer flere besynderlige forhold, som tyder på, at ministeriet endnu ikke har haft tid til i tilstrækkelig grad at gennemarbejde modellen. Det mest bekymrende er, at vi fredag eftermiddag modtog prøvebetragtninger fra ministeriet som tyder på, at man regner med, at universiteterne fører en reduktion i bacheloroftaget igennem også for de kandidatuddannelser, som ikke har nogen relevant bacheloruddannelse. Det vil for vores vedkommende betyde, at reduktionen for kandidatuddannelserne på Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), som ikke har nogen bacheloruddannelser omfattet af dimensioneringen, skal findes på fakultetets andre bacheloruddannelser, som ikke har noget med de pædagogiske uddannelser at gøre. Det er svært at forstå, at dette skulle svare til ministeriets model, som siger at reduktionen skal ske på en 'relevant bacheloruddannelse'. Det er også svært at se, at det kan have med beskæftigelsen at gøre. Vi er overbeviste om, at der er tale om en fejl, som må bero på hastværket og den manglende konsultation med universiteterne. Det skal retfærdigvis nævnes, at ministeriet lægger op til, at kandidatdimensioneringen gennemføres af universiteterne selv, og at man er indstillet på at indgå i en dialog om eventuelle særlige forhold. Det er vi naturligvis indstillede på.

Et andet eksempel på dette er teologi, som er placeret i gruppen klassisk humaniora, og som har en vis dimittendledighed; den skyldes, at teologer skal på pastoralseminar for at kunne søge et præsteembede. Vi er her stillet overfor valget mellem at beskære optaget på teologi, selv om vi ved, at der fremover vil være præstemangel, eller alternativt reducere optaget på andre uddannelser i uddannelsesgruppen; selvom det turde være indlysende, at lingvister og historikere næppe belaster arbejdsmarkedet for præster. Vi taler naturligvis gerne med ministeriet om mulige løsninger,

men vi ville jo egentlig have fortrukket, at dimensioneringen af teologiuddannelsen i stedet skete i dialog med de relevante aktører i Folkekirken.

Der er andre eksempler på u hensigtsmæssige virkninger af forsøget på at detailstyre arbejdsmarkedet med udgangspunkt i statistikker for uddannelsesgrupper, som mere synes sammensat ud fra statistisk bekvemmelighed end ud fra arbejdsmarkedsrelevans og kendskab til uddannelsernes karakter. Indretningen af uddannelsesgrupperne er muligvis praktisk set fra et statistisk synspunkt, men skadelige for universiteterne, for de studerende – og formentlig også for de fremtidige arbejdsgivere. Blandt de særlig bekymrende problemer er ikke mindst fremtidssikringen af sproguddannelserne på de danske universiteter.

Vi ville have foretrukket en dimensionering, som havde karakter af rammestyrt, og som var i bedre samklang med universiteternes selvstyre og med det mangeartede arbejdsmarked, som de humanistiske uddannelser retter sig imod.

Fakultetet må nu gå til den bundne opgave med at gennemføre en beskæring af optaget i 2015. Beslutningerne herom vil – jf. de aktuelle bestræbelser på at knytte fakultetets beslutningsprocesser tættere til institutternes fagligheder – tage udgangspunkt i drøftelser i studienævnene. Tværgående spørgsmål vil blive drøftet i fakultetsledelsen. Vi vil først derefter indlede drøftelser om de langsigtede konsekvenser af indgrebet og om reduktionerne i de kommende år. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at opgaven vil blive løftet i samarbejde på tværs af institutter og uddannelser og i tæt samarbejde med universitetets ledelse. Jo større og mere alvorlig udfordringen er, jo større er forpligtelsen til, at beslutningerne tages i overensstemmelse med ambitionen om decentral inddragelse af medarbejdere og studerende.

Vi vil fortsat forsøge at få revideret modellen, sådan at der sikres bedre muligheder for, at universiteterne kan konkurrere på kvalitet i uddannelserne og med sigte på fleksibilitet og mobilitet som en del af de unges studievalg. Vi vil også fortsætte bestræbelsen på at sikre bedre adgang for internationale studerende og ansøgere fra andre læresteder på vore kandidatuddannelser. Dette er helt afgørende for det fortsatte arbejde med øget internationalisering i forskning og uddannelse og med at indbygge en stærk samfundsnyttig praksisdimension i vore uddannelser.